

HISTORIARETKI VALKOISEN SUOMEN PÄÄKAUPUNKIIN

Jakobstads Gymnasiumin ja Pietarsaaren Lukion oppilaat Vaasassa 22.11.2016

Taivas oli tumma ja sää kosteahko kun vajaa viisikymmentä Jakobstads Gymnasiumin ja Pietarsaaren Lukion oppilasta pakkautui linja-autoon ja suuntasi kohti Vaasaa tiistaina 22.11.2016. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta oli kutsunut meidät tutustumaan Vaasan historiallisiin muistomerkkeihin ja Vaasan sotaveteraanimuseoon itsenäisyyden juhluvuoden alustunnelmissa. Opettajista allekirjoittaneen lisäksi matkalla olivat mukana lehtori Mia Mattsson Jakobstads Gymnasiumista ja rehtori Hannu Sulkakoski Pietarsaaren Lukiosta. Saavuttuamme perille meidät otti vastaan Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja Ilkka Virtanen toivottaen meidät tervetulleeksi Vaasaan. Sitten alkoi välttömästi päivän ohjelman toteuttaminen siten, että Gymnasiumin oppilaat menivät Per-Erik Fantin ja Gustav Geustin opastamina tutustumaan Sotaveteraanimuseoon ja Pietarsaaren lukion oppilaat lähtivät auktorisoidun Vaasa-oppaan Eva Reinikaisen ohjastamina tutustumaan historiallisiin muistomerkkeihin ja histo-

Kaj Sandström esittelee sotaveteraanimuseota

rian kannalta tärkeimpiin hallinnollisiin rakennuksiin. Kaupungintalolla ihailimme Svinhufvudin ja Mannerheimin reliefejä ja Mannerheimin ratsastajapatsaan pienoismallia. Maamme ajaututtua sisällissotaan ja punaisten kaappattua vallan Helsingissä valkoisen Suomen pääkaupungiksi muodostui Vaasa, koska laillinen hallitus toimi siellä aina tammikuun lopulta toukokuun alkuun 1918. Myös maan vapaut-

taminen venäläisistä alkoi Vaasasta tammisunnuntaina 27.1.1918 kun suojeluskunnat oli julistettu hallituksen joukoiksi ja Mannerheim oli saanut senaatilta laajat valtuudet lujan järjestysvallan palauttamisesta maahan.

Kaupunkierroksemme kuului myös Vapaudenpatsas torilla ja Vaskiluodon sillan suuntaan tähyilevä jääkäripatsas Hovioikeudenpuiston reunalla. Vaskiluotoon rantautui 25.2.1918 Saksassa sotilaskoulutuksensa saa-

neen Preussin Kuninkaallisen Jääkäripataljoona nro 27:n sotilaiden pääjoukko Arcturus-laivalla mukanaan runsaasti aseita ja ampu-matarvikkeita. Seuraavana päivänä kenraaliluutnantti Mannerheim otti pataljoonan vastaan sen viimeisessä yhteisessä paraatissa Vaasan torilla. Siitä alkoi jääkäreiden ensimmäinen suuri tehtävä: johtaa ja kouluttaa valkoista armeijaa ja vapauttaa maa lopullisesti Venäjältä. Suomen ja Neuvosto- Venäjän

välillähän vallitsi periaatteessa sotatila aina Tarton rauhaan 1920 saakka, jossa maiden välinen rajakin vasta lopullisesti määriteltiin. Vaskiluodon sillan kupeessa kohoaa siivilleen merikotka Suomen ilmavoimien muistomerkissä. Ruotsalainen kreivi von Rosen lahjoitti Suomen armeijalle ensimmäisen lentokoneen, joka laskeutui Vaasaan 6.3.1918. Siitä muistona paitsi tuo muistomerkki ja myös vielä eräiden ilmavoimien yksiköiden lipuissa esiintyvä hakaristi, kreivi von Rosenin suvun embleemi eli sukutunnus. Ihan ensimmäinen lentokone, sekin lahjoitusvaroin Ruotsista hankittu, oli saapunut maahamme jo muutama päivä aiemmin, mutta sen matka oli katkennut konerikoon Pietarsaassa.

Kasarmintorilla vierailimme vielä Lotta-patsaalla ja perinnemuurilla, jonka jälkeen oli jo aika siirtyä 130 vuotta vanhalle kasarmialueelle. Siellä sotilaskodissa meitä odotti maittava perinteinen sotilaslounas: hernekeittoa, näkkileipää ja pannari hillon sekä kermavaahdon kera. Ruokailtuamme saimme kuulla vielä

kasarmialueen historiasta ennen siirtymistä sotaveteraanimuseoon, jonka koelmat käsittävät esineitä ja asiakirjoja Suomen sodasta 1808-09 aina viime sotiemme loppuun asti. Ainakin allekirjoittanut päätti palata museoon uudestaan, sillä vaikka oppaamme Kaj Sandström yritti parhaansa, oli kohteeseen varattu tunnin rupeama auttamatta liian lyhyt kohteen todella runsaan esinemäärän katselemiseksi ja sen sisältämän historia-latauksen purkamiseksi. Sitten olikin aika kiitellä isäntämme ja nousta bussiin paluumatkalle Pietarsaaren. Kiitokset Pohjanmaan Maanpuolustuskillalle ja sen aktiivisille jäsenille vielä kerran mahdollisuudesta elää itsenäisen Suomen historian alkuaskeleita Vaasan kaupungin näkökulmasta katsottuna. Itsenäisyyden juhlaruonna tämä mahdollisuus tarjoutuu myös monille muille koululais- ja opiskelijaryhmille!

Heimo Martikainen
historian ja yhteiskuntaopin lehtori
Pietarsaaren lukio

Pietarsaaren lukion turvakurssi

MPK eli Maanpuolustuskou-lutusyhdistys järjestää yhteistyössä oppilaitosten kanssa turvakursseja nuorille. Kurseilla kerrotaan viranomaisen toiminnasta sekä opetetaan arjen turvallisuustaitoja ja maastossa toimimista.

Suomessa järjestetään vuosittain noin 40 kurssia. Pietarsaaren lukion turvakurssi järjestettiin 30.9.-2.10 Lohtajalla. Matkaan lähti niin ensikertalaisia, toista

kertaa olevia kuin kolmatta-kertaa olevia.

Toista ja kolmatta kertaa olevat oppilaat toimivat ohjaajina ja opastivat esimerkiksi teltan pystyttämässä ja kamiinan sytyttämässä. Kurssin ohjelmaan kuului muun muassa luento turvallisuuspolitiikasta ja Matti Rannan pitämä luento kotikaupunkimme turvallisuustilanteesta. Mieleenpainuvimpiin aktiviteetteihin

kuului kadonneen etsintä, suunnistus sekä palosammutusharjoitus.

Vapaa-aikaa vietettiin yhdessä nuotion äärellä tai teltassa. Kurssilla opiskelijat kantoivat vastuuta sekä itsestä että toisista. Luennoille ja aktiviteetteihin saavuttiin ajoissa ja jokainen hoiti vuorollaan kipinämikron virkansa. Vuoronsa ohi nukuneita odotti aamulla telttakavereiden leikkimielinen

kuisanteko. Kurssilla tehtiin yhteistyötä ja jokainen teki osansa kurssin onnistumisen eteen. Tehtäviä oli tarjolla monenlaisia esimerkiksi letpunpaistoa ja polttopuiden pilkkomista.

Vapaaehtoisena ruuanlaittajana toimi Taneli Brandt, joka sai apua kurssilaisilta. Myös leirialue siivottiin yhdessä ja se jäi jäljiltämme puhtaaksi.

Kommeluksiltakaan ei kurssilla välytty. Saunassa liian reippaasti lauteilta noussut oppilas kolautti

päänsä lattiaan. Onni onnetuudessa olivat kaverit, jotka auttoivat syntyneen haavan puhdistamisessa. Tapauksessa tiivisty yksi kurssin tärkeimmistä opetuksista eli se että pidetään huolta kaverista.

Haastattelimme kurssin vetäjänä toiminutta Essi Rimmää kysyen mitä hänen tehtäviinsä vetäjänä kuului. Essi kertoi vastanneensa aktiviteettien järjestämisestä, tehtävienjaosta ja yleisestä järjestyksestä. Kyselimme kurssilaisilta mielipiteitä

kurssista. Kolmatta kertaa kurssilla ollut Alvar Stara pitää siitä, kuinka kurssilla on hyvä ryhmähenki ja kavereista pidetään huolta. Parasta kurseilla on ollut kadonneen etsintä ja saunominen kavereiden kanssa. Kadonneen etsinnässä yhteistyön merkitys korostuu.

Kurssin lopuksi pyydettiin palautetta kurssista. Palaute osoittautui positiiviseksi ja kurssilaiset lähtivät kotiin kokemusta rikkaampana.

Ville Vornanen ja Mila Myllyaho